

УДК 004:351.74(477)(045)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-5\(5\)-193-204](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-5(5)-193-204)

Волобоєв Артур Олегович доктор філософії, т.в.о. завідувача кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки, Донецький державний університет внутрішніх справ, вул. Велика Перспективна, 1, м. Кропивницький, <https://orcid.org/0000-0002-7138-5847>

Лунгол Ольга Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки, Донецький державний університет внутрішніх справ, вул. Велика Перспективна, 1, м. Кропивницький, <https://orcid.org/0000-0001-8128-0072>

Габорець Ольга Андріївна доктор філософії, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки, Донецький державний університет внутрішніх справ, вул. Велика Перспективна, 1, м. Кропивницький, <https://orcid.org/0000-0001-7791-6795>

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЮРИДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Анотація. У статті розглядається актуальність та способи розвитку цифрової компетентності майбутніх фахівців юридичного спрямування. Зважаючи на кризові умови в яких ми живемо, пов'язані з періодичними локдаунами і карантинами, введенням воєнного стану на території України, саме цифрові технології забезпечують умови для подальшої активної діяльності різних галузей, в тому числі і юридичної. Автори акцентують увагу, що розвиток цифрової компетентності є неодмінною характеристикою сучасного фахівця юридичній галузі, що підтверджується роботами вітчизняних науковців у відповідних дослідженнях. Під час навчання здобувачі освіти мають отримати знання та оволодіти навичками пошуку, опрацювання, узагальнення актуальної правової інформації, розвинути здатність до оперативного обміну документами, вміння користуватися хмарними технологіями, надавати необхідні відомості в судові органи, здійснювати експертизи, удосконалювати систему правосуддя засобами інформаційно-комунікаційних технологій, знати способи захисту інформації від

небезпек у віртуальному просторі, вміти саморозвиватися та самовдосконалюватися.

На основі теоретико-методологічного аналізу науково-педагогічної літератури та інформаційно-аналітичних систем авторами статті розроблено та апробовано практико-орієнтовані завдання юридичного спрямування. В статті представлені варіанти практичних робіт із онлайн-сервісом «Онлайн будинок юстиції», Єдиним державним реєстром судових рішень, Довідково-інформаційною платформою правових консультацій «WikiLegalAid» та платформою для управління контрактами Axdraft. Запропоновані алгоритми виконання практичних робіт спрямовані на уміння використовувати юридичні бази даних та онлайн-системи у професійній діяльності правника. Наведено приклад практичного завдання із реалізацією білінгвального підходу навчання. У подальшому планується детально дослідити досвід та рекомендації вітчизняних науковців щодо вдосконалення освітнього процесу закладів вищої освіти юридичного спрямування, в тому числі в кризових умовах.

Ключові слова: інформаційні технології, цифрова компетентність, юридична галузь, практичні завдання.

Voloboiev Artur Olegovich PhD in Law, Acting head of the Department of Operational-search Activities and Information Security of Donetsk State University of Internal Affairs, Velyka Perspektyvna St., 1, Kropyvnytskyi, <https://orcid.org/0000-0002-7138-5847>

Lunhol Olha Mykolaivna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Operational-search Activities and Information Security of Donetsk State University of Internal Affairs, Velyka Perspektyvna St., 1, Kropyvnytskyi, <https://orcid.org/0000-0001-8128-0072>

Haborets Olha Andriivna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Operational-search Activities and Information Security of Donetsk State University of Internal Affairs, Velyka Perspektyvna St., 1, Kropyvnytskyi, <https://orcid.org/0000-0001-7791-6795>

DIGITAL COMPETENCE DEVELOPMENT OF FUTURE LEGAL SPECIALISTS: PRACTICAL ASPECTS

Abstract. The article examines the relevance and ways of developing the digital competence of future legal specialists. Considering the crisis conditions in which we live due to periodic lockdowns and quarantines, the

introduction of martial law on the territory of Ukraine, it is digital technologies that provide the conditions for further high activity of various industries, including the legal one. The authors emphasize that the development of digital competence is an indispensable characteristic of a modern specialist in the legal field, which is confirmed by the works of domestic scientists in relevant studies. During training, students should acquire knowledge and master the skills of searching, processing, summarizing relevant legal information, develop the ability to quickly exchange documents, the ability to use cloud services, provide the necessary information to judicial authorities, carry out examinations, improve the justice system by means of information and communication technologies, be able to self-develop and self-improve.

On the basis of the theoretical and methodological analysis of scientific and pedagogical literature, information and analytical systems, the authors of the article developed and tested practice-oriented legal tasks. The article presents options for practical work with the online service «Online House of Justice», the Unified State Register of Court Decisions, the reference and information platform for legal consultations «WikiLegalAid» and the contract management platform Axdraft. The proposed algorithms for performing practical work are aimed at the ability to use legal databases and online systems in the professional activity of a lawyer. An example of a practical task with the implementation of a bilingual teaching approach is provided. Prospects for further research is to study in detail the experience and recommendations of domestic and foreign scientific and pedagogical specialists on improving the educational process of institutions of higher legal education, including crisis conditions.

Keywords: information technologies, digital competence, legal field, practical tasks.

Постановка проблеми. Розвиток цифрової компетентності є важливою складовою формування сучасного фахівця юридичної галузі. Зважаючи на кризові умови в яких ми живемо, пов'язані з періодичними локдаунами і карантинами у світі, введенням воєнного стану на території України, частими повітряними тривогами та блекаутами тощо, саме цифрові технології забезпечують умови для подальшої активної діяльності різних галузей, в тому числі і юридичної. Тому сьогодні цифрова грамотність для фахівця юридичної галузі стає пріоритетом.

На збільшенні темпів розвитку цифрових технологій в Україні та світі, впровадження інноваційних рішень в усіх сферах суспільного життя наголошується у Концепції розвитку цифрових компетентностей [1].

Як результат, виникає необхідність у підвищенні якості підготовки фахівців, в тому числі юридичного спрямування, у створенні можливості модернізації економіки країни відповідно до сучасних вимог. У Концепції [1] зазначається, що цифрова компетентність є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність із використанням таких технологій. Для підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері юриспруденції важливим є набуття здобувачами освіти вмій та навичок роботи з сучасними базами даних, ведення електронного документообігу, знаходження інформації в мережі Інтернет, опрацювання інформації за допомогою прикладного програмного забезпечення тощо. Тому, важливою проблемою сьогодення є формування цифрової компетентності у здобувачів освіти ЗВО юридичного спрямування в процесі навчання фахових дисциплін, що пов'язано із активною автоматизацією та діджиталізацією юридичної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На важливості формування та розвитку цифрової компетентності у здобувачів освіти юридичного спрямування наголошують вітчизняні науковці Цуркан О. [2], Грушицький А. [3], Кузнецова Н. [4], Заплотинський Б. [5], Трінтіна Н. [6], Котелевець С. [6], Стефанчук Р. [7] та ін.

Так, Трінтіна Н. та Котелевець С. [6] у своїх наукових роботах акцентують увагу на важливості цифрової компетентності фахівців юридичної галузі та виділяють наступні напрямки використання ІТ в юридичній діяльності: інформатизацію правоохоронної діяльності, інформатизацію правотворчості, приведення законодавства у відповідність із знову прийнятими нормативними актами, вдосконалення системи законодавства для відсутності суперечливості нормативних актів, вдосконалення процесу правотворчості, інформатизацію правозастосовчої діяльності.

Підтримуємо думку Стефанчука Р. [7], що розвиток ІТ, інтеграція Інтернету в суспільне життя є неминучими процесами, що важливим і нагальним є питання готовності права запропонувати цим змінам сучасний, системний і адекватний підхід для того, щоб забезпечити належне регулювання цієї сфери з метою використання її на благо суспільства загалом, та окремих осіб зокрема.

Дослідивши ідеї вище зазначених науковців, опираючись на власний педагогічний досвід, з огляду на активну цифровізацію людини

й суспільних відносин, вважаємо актуальним питання удосконалення цифрової компетентності майбутніх фахівців юридичної галузі через розробку практико-орієнтованих завдань.

Виклад основного матеріалу. Вміння правника швидко і ефективно працювати з інформаційними технологіями є запорукою успішного виконання професійних задач. У той же час специфіка юридичної діяльності полягає в тому, що сучасні юристи можуть використовувати в своїй професійній діяльності програмне забезпечення будь-якого виду: як стандартні текстові редактори, так і спеціалізовані програми, правові бази даних, онлайн-сервіси, довідково-правові системи тощо. Наприклад, запроваджений Міністерством юстиції України онлайн-сервіс «Онлайн будинок юстиції» є сучасним засобом отримання інформації з різноманітних державних реєстрів, що забезпечує можливість подачі документів для попереднього правового аналізу документів на реєстрацію громадської організації зі статусом юридичної особи та подачі документів для державної реєстрації створення громадської організації онлайн, не звертаючись безпосередньо до центру надання адміністративних послуг або відповідного суб'єкта державної реєстрації.

Вміння майбутнього фахівця юридичної галузі працювати з онлайн-сервісом «Онлайн будинок юстиції» дозволить швидко отримувати інформацію з багатьох державних реєстрів України; мати цілодобовий доступ до інформації з державних реєстрів; подавати документи на попередній правовий аналіз щодо реєстрації громадської організації зі статусом юридичної особи та подавати документи для державної реєстрації створення громадської організації зі статусом юридичної особи; перевіряти схожі найменування громадських об'єднань тощо. Вебпортал «Онлайн будинок юстиції» надає користувачам загальну інформацію за такими розділами: Про «Онлайн будинок юстиції»; Інструкції; Партнери; Контакти. Важливо ознайомити здобувачів освіти із можливостями «Онлайн будинку юстиції», такими, як отримання повторних документів про державну реєстрацію актів цивільного стану, здійснення державної реєстрації фізичної особи-підприємця, здійснення державної реєстрації підприємницької діяльності іноземця, здійснення державної реєстрації громадської організації зі статусом юридичної особи, подача онлайн-заявок на вакансії в органах юстиції, отримання електронно-цифрового підпису, відстеження статусу об'єктів нерухомого майна в Державному реєстрі прав на нерухоме майно та ін.

Дуже зручним у використанні в професійній діяльності правника є Єдиний державний реєстр судових рішень, що являє собою автоматизовану систему збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та

надання електронних копій судових рішень [9]. Єдиний державний реєстр судових рішень містить судові рішення Верховного Суду України, вищих спеціалізованих, апеляційних та місцевих судів – вироки, рішення, постанови, накази, ухвали, окремі ухвали (постанови) суду, що ухвалені (постановлені) судами у кримінальних, цивільних, господарських справах, у справах адміністративної юрисдикції, у справах про адміністративні правопорушення, крім судових рішень, які містять інформацію, що є державною таємницею [9].

Зазначивши здобувачам освіти правила роботи із Єдиним державним реєстром судових рішень (ЄДРСР), ми проводимо знайомство із структурою сайту [9], а саме, сторінками Головна (містить поля вводу параметрів для виконання пошуку документів), Законодавство (містить посилання на законодавчі документи), Контакти (включає інформацію про реквізити інформаційно-технічного адміністратора ЄДРСР) та окремо приділяємо увагу сторінці Правила, що містить вичерпну інформацію про правила роботи з ЄДРСР.

Практичне завдання «Знайомство з Єдиним державним реєстром судових рішень» може бути наступним:

1. Перегляньте відео «Єдиний державний реєстр судових рішень. Основні правила пошуку інформації» за посиланням або QR-кодом [10].
2. Відкрийте Єдиний державний реєстр судових рішень за посиланням або QR-кодом [9; 10].
3. Ознайомтеся з вікнами запиту (див. рис. 1): Суд та судді, Судова справа, Судове рішення.

Рис. 1. Вікно сайту «Єдиний державний реєстр судових рішень»

4. Прочитайте правила роботи із вікнами запиту, натиснувши «Допомога» головного меню вікна (див. рис. 1).

5. Повторіть дії за зразком, як у відеоматеріалі.

6. Зайдіть на сайт «Вища рада правосуддя» за посиланням або QR-кодом [10; 11].

7. Оберіть будь-якого суддю з реєстру. У Єдиному державному реєстрі судових рішень у категорію «Суд та судді» введіть інформацію про обраного суддю: «Регіон суду», «Найменування суду», «ПІБ судді». Натисніть «Пошук»

8. Проаналізуйте отримані результати.

9. Збережіть скриншот №1 результату в файл «ЄДРСР_ваше прізвище» у власній папці.

10. Номер рішення за кожною справою містить посилання на документ. Натисніть на будь-яке рішення. Проаналізуйте зміст документа, що відкрився. Збережіть скриншот №2 документа в файл «ЄДРСР_ваше прізвище».

11. У Єдиному державному реєстрі судових рішень натисніть кнопку «Очистити».

12. Зі скриншота №1 візьміть інформацію: Форма судочинства, № судової справи. Введіть ці дані в Єдиному державному реєстрі судових рішень у категорії пошуку «Судова справа». Натисніть кнопку «Пошук».

13. Проаналізуйте отримані результати. Збережіть скриншот №3 результату в файл «ЄДРСР_ваше прізвище».

14. Зі скриншота №1 візьміть інформацію: № рішення, Форма судового рішення. Введіть ці дані в Єдиному державному реєстрі судових рішень у категорії пошуку «Судове рішення». Натисніть кнопку «Пошук».

15. Проаналізуйте отримані результати. Збережіть скриншот №4 результату в файл «ЄДРСР_ваше прізвище».

Для закріплення здобутих здобувачами умінь при роботі з Єдиним державним реєстром судових рішень, пропонуємо обговорення наступних питань: Яке призначення Єдиного державного реєстру судових рішень? З яких сторінок складається сайт ЄДРСР? Як здійснювати пошук на сайті? Що вам відомо про використання логічних операторів пошуку? Які спеціальні знаки можна використовувати для пошуку необхідної інформації на сайті ЄДРСР? Чи можна сортувати результати пошуку? Чи правильне твердження про роботу сайту: «В судових рішеннях, що призначені для перегляду в режимі загального доступу та надходять до Реєстру з червня 2012 року, на фрагментах

тексту, де вказані законодавчі акти (статті, пункти законодавчих актів), встановлені гіперпосилання на інформаційно-правову електронну базу»? Чи можна включати сторінки БД у фрейми або інші окремі сторінки на власних сайтах?

Для додаткового вивчення можливостей Єдиного державного реєстру судових рішень, ми пропонуємо здобувачам освіти самостійно ознайомитися із Рішенням Вищої ради правосуддя «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень» від 19.04.2018 № 1200/0/15-18 та Законом України «Про доступ до судових рішень» від 04.10.2021 № 3262-IV.

Досить корисним є вміння здобувачів освіти юридичних закладів вищої освіти працювати із довідково-інформаційною платформою правових консультацій «WikiLegalAid» [12], яку створив Координаційний центр з надання правової допомоги з метою підвищення правової свідомості та освіченості населення. Окрім правової інформації та посилань на чинне законодавство на платформі можна знайти зразки документів правового характеру та посилання на судові рішення. «WikiLegalAid» є досить зручним у використанні, оскільки інформація в базі подана за тематичними розділами, постійно оновлюється, сайт має зручний інтерфейс.

Зміст практичної роботи з «WikiLegalAid» може бути наступний:

1. Відкрийте довідково-інформаційну платформу правових консультацій «WikiLegalAid» [10; 12].
2. Ознайомтеся з наявними довідково-інформаційними матеріалами. Перегляньте всі категорії: натисніть на «Переглянути категорії» (кнопки 1 та 2 на рис. 2).
3. Створіть в текстовому процесорі MS Word файл із назвою «WikiLegalAid_ваше прізвище та ім'я англійською мовою». У файлі створіть таблицю перекладу за зразком (див. табл. 1).

Таблиця 1

<i>Категорія українською мовою</i>	<i>Категорія англійською мовою</i>
Аграрне право	Agrarian Law
Адміністративне право	Administrative Law
Адміністративний процес	
Адміністративні правопорушення	...

4. Збережіть файл «WikiLegalAid_ваше прізвище та ім'я англійською мовою» у власній папці.

Рис. 2. Вікно сайту «WikiLegalAid»

5. Відкрийте категорію «Категорія: Кримінальне процесуальне право». Ознайомтеся із змістом даної категорії.

6. Оберіть будь-яку підкатегорію, наприклад «Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру».

7. Скопіюйте та додайте у файл «WikiLegalAid_ваше прізвище та ім'я англійською мовою» зміст та нормативну базу обраної підкатегорії, наприклад, «Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру».

8. Оберіть будь-яку іншу категорію на WikiLegalAid та виконайте пп. 5–7. Збережіть файл у власній папці та покажіть викладачу на перевірку.

9. Ознайомтеся із вкладками «Громадянам» та «Консультантам та експертам».

10. Перегляньте розділ «Топ теми» на головній сторінці WikiLegalAid.

11. Ознайомтеся із «Топ 10 правових консультацій».

12. Ознайомтеся та проаналізуйте розділ «Зміни в законодавстві» на головній сторінці WikiLegalAid.

Це один із прикладів практичних завдань, де ми реалізуємо білінгвальний підхід навчання, оскільки освітні матеріали представлені англійською мовою і містять термінологію юридичного спрямування.

Для закріплення здобутих здобувачами умінь при роботі з WikiLegalAid, пропонуємо обговорення наступні питання: Як здійснювати пошук інформації за допомогою поля пошуку? Як

здійснювати пошук інформації у правових категоріях? Яка роль консультантів та експертів у «WikiLegalAid»? Як доєднатися до команди консультантів та експертів довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid»? Які топ 10 правових консультацій пропонує «WikiLegalAid»? Чому присвячені «Топ тем» «WikiLegalAid»? Назвіть «Топ 10 правових консультацій»? Які зміни у законодавстві зазначені на платформі правових консультацій «WikiLegalAid»? Чим може бути для вас корисна платформа правових консультацій «WikiLegalAid»?

Досить корисним для здобувачів освіти юридичного спрямування є знайомство з платформами для управління контрактами. Як варіант такої платформи ми розглядаємо платформу для управління контрактами Axdraft [13]. Платформа насичена автоматизованими юридичними шаблонами та надає можливість користувачам підготувати, затвердити, підписати та зберегти створені контракти у хмарному сховищі. Axdraft є одним із прикладів цифрових технологій, що дозволяє оптимізувати кожен етап циклу роботи із контрактами. Зручність платформи полягає в тому, що дозволяє створювати, переглядати та підписувати контракти з будь-якого гаджету, який має доступ до мережі Інтернет.

Аналогічні практичні завдання ми розробили для роботи з продуктами компанії OpenDataBot, системою YouControl, агрегатором кримінально-процесуальних захисників OBLAVAbot, Єдиним порталом державних послуг Дія та ін.

Висновки. Активна інтеграція інформаційних технологій в галузі правової діяльності вимагає від сучасного фахівця високого рівня цифрової компетентності. Відповідні зміни мають відбуватися в освітньому процесі закладів вищої освіти юридичного спрямування. Під час навчання здобувачі освіти мають отримати знання та оволодіти навичками пошуку, опрацювання, узагальнення актуальної правової інформації, розвинути здатність до оперативного обміну документами, вміння надавати необхідні відомості в судові органи, здійснювати експертизи, удосконалювати систему правосуддя засобами інформаційно-комунікаційних технологій, вміти саморозвиватися та самовдосконалюватися. Саме завдяки цифровим технологіям правник може не лише оперативно отримувати необхідні законодавчі відомості, а й швидко опрацювати необхідні дані. Глибока інтеграція цифрових технологій в юридичну галузь має прискорити процесу пошуку і підготовки необхідної документації. Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні досвіду та рекомендацій вітчизняних та зарубіжних науково-педагогічних фахівців щодо вдосконалення

освітнього процесу закладів вищої освіти юридичного спрямування, в тому числі в кризових умовах.

Література:

1. Концепція розвитку цифрових компетентностей. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text>.

2. Tsurkan O., Naborets O., Lunhol O. Innovative development of technologies in training future law enforcement specialists. *Science and technology today*. Issue № 12(12) 2022. Pp. 96 – 106. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-12\(12\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-12(12)).

3. Грушицький А. Застосування практичних форм навчання при підготовці юристів. Судово-юридична газета. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/135451-zastosuvannya-praktichnikh-form-navchannya-pri-pidgotovtsi-yuristiv>.

4. Кузнцова Н. Забезпечення якісної практичної підготовки студентів-юристів як невід’ємна складова реформування юридичної освіти. *Право України*. 2017. № 10. С. 66 – 72.

5. Заплотинський Б. А. Інформаційні технології в юридичній діяльності: посібник. Київський інститут інтелектуальної власності та права НУ «Одеська юридична академія». 2018. 108 с.

6. Трінтіна Н., Котелевець С. Інформаційні технології в юридичній діяльності. *Фізико-математична освіта*, 27(1), 2021. С. 89–93. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2021-027-1-014>

7. Стефанчук Р. О. Інформаційні технології та право: quo vadis? *Право України*. 2018. № 1. С. 30-50.

8. Веб-портал «Онлайн будинок юстиції». URL: <https://online.minjust.gov.ua>.

9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.

10. Лунгол О. М., Ковальова О. В. Збірник практичних завдань з навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення професійної діяльності»: інтерактивний навчальний посібник з елементами білінгвального підходу. Кропивницький: Book Creator, 2022. 193 с.

11. Вища рада правосуддя. Пошук у реєстрах. URL: <https://hcj.gov.ua/reycastle>.

12. WikiLegalAid. Безоплатна правова допомога. URL: <https://legalaids.gov.ua/>.

13. Axdraft. Універсальна платформа для управління контрактами. URL: <https://axdraft.com/uk/>.

References:

1. Kontseptsiia rozvytku tsyfrovyykh kompetentnostei [Concept of development of digital competences]. Skhvaleno rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 bereznia 2021 r. № 167-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text> [in Ukrainian].

2. Tsurkan O., Naborets O. & Lunhol O. (2022). Innovative development of technologies in training future law enforcement specialists. *Science and technology today*. Issue № 12(12) 2022. Pp. 96 – 106. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-12\(12\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-12(12)). [in English].

3. Hrushytskyi A. Zastosuvannya praktychnykh form navchannia pry pidhotovtsi yurystiv [Application of practical forms of education in the training of lawyers]. *Sudovoyurydychna hazeta*. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/135451-zastosuvannya-praktichnikh-form-navchannya-pri-pidgotovtsi-yuristiv> [in Ukrainian].

4. Kuznietsova N. (2017) Zabezpechennia yakisnoi praktychnoi pidhotovky studentiv-yurystiv yak nevidiemna skladova reformuvannia yurydychnoi osvity [Ensuring high-quality practical training of law students as an integral component of legal education reform]. *Pravo Ukrainy*. 2017. № 10. S. 66 – 72. [in Ukrainian].
5. Zaplotynskyi B. A. (2018) Informatsiini tekhnolohii v yurydychnii diialnosti: posibnyk [Information technologies in legal activity: a guide]. Kyivskyi instytut intelektualnoi vlasnosti ta prava NU «Odeska yurydychna akademiia». 108 s. [in Ukrainian].
6. Trintina N., & Kotelevets S. (2021) Informatsiini tekhnolohii v yurydychnii diialnosti [Information technologies in legal activity]. *Fizyko-matematychna osvita*, 27(1), S. 89–93. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2021-027-1-014> [in Ukrainian].
7. Stefanchuk R. O. Informatsiini tekhnolohii ta pravo: quo vadis? [Information technology and law: quo vadis?] *Pravo Ukrainy*. 2018. № 1. S. 30-50. [in Ukrainian].
8. Veb-portal «Onlain budynok yustytisii» [Web-portal «Online House of Justice»]. URL: <https://online.minjust.gov.ua>. [in Ukrainian].
9. Iedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Unified state register of court decisions]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>. [in Ukrainian].
10. Lunhol O.M., & Kovalova O.V. (2022). Zbirnyk praktychnykh zavdan z navchalnoi dystsypliny «Informatsiine zabezpechennia profesiinoi diialnosti»: interaktyvnyi navchalnyi posibnyk z elementamy bilinhvalnoho pidkhodu [A collection of practical tasks from the educational discipline «Information support of professional activity»: an interactive study guide with elements of a bilingual approach]. Kropyvnytskyi: Book Creator, 2022.193 s [in Ukrainian].
11. Vyshcha rada pravosuddia. Poshuk u reiestrakh [The Supreme Council of Justice. Search in registers]. URL: <https://hcj.gov.ua/rejestry>. [in Ukrainian].
12. WikiLegalAid. Bezoplatna pravova dopomoha. URL: <https://legalaids.gov.ua/>. [in Ukrainian].
13. Axdraft. Universalna platforma dlia upravlinnia kontraktamy. URL: <https://axdraft.com/uk/>. [in Ukrainian].